

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

04-11-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

"KULTŪRZĪMIJU" IZVĒLE

30 izdevēji – Rīgas Grāmatu svētkos

**Piektdien un sestdien,
4. un 5. novembrī,
Latvijas Nacionālā-
jā bibliotēkā norisinā-
sies 22. Rīgas Grāma-
tu svētki, ko organizē
Latvijas Grāmatizde-
vēju asociācija, radot
iespēju tikties dažādu
paaudžu lasītājiem,
autoriem, mākslinie-
kiem un izdevējiem.**

Šogad svētki solas būt iepriekšējām gadsimtām – ja ar plānu grāmatu klasu piedāvāties 30 aktivitātēm grāmatu izdevēji – "Avots", "Dieinas Grāmata", Jāņa Rozes apgāds, "Zvaigzne ABC", Ģimenes psiholoģijas centrs LINA, "Latvijas Mediji", LU Akadēmiskais apgāds, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, "Liels un mazs", "Madris", izdevniecība "Helios", "Prometejs", Latvijas Rakstnieku savienība, "Kontinentis", "Musiča Baltica", "MicRec", "Neputns", "Pētergalis", "Omnia Mea", "Sapņu Spalva", biznesa augstskolas "Turi-

IEVA LŪKA/LETA FOTO

**Nedēļas nogādē, 4. un 5. novembrī, Latvijas Nacionālajā
bibliotēkā norisināsies Rīgas Grāmatu svētki, kuros piedāvās
30 aktivitātēm grāmatu izdevēji.**

ba" izdevniecība, "Zinātne", "ZNC", "Jāna sēta", "Valo-
dis Māja", "Sol Vita", Latvijas Nacionāla bibliotēka, izde-
vēja Dace Priede, Latviešu valodas aģentūra u. c.

Gaidāma liela literatūras daudzveidība – dažādu žanru grāmatas un izdevumi, sakot ar praktisko lite-

ratūru un beidzot ar vēstu-
res un tulkotās literatūras
spilgtāko autoru jaunajiem
darbiem. Dzejas, valodas
prakses izdevumi, vārdni-
cas, nošu grāmatas, zināt-
nieciskie, izglītojošie, kultū-
rēsturiskie, mākslas izde-
vumi un biznesa literatūra,
kas noderēs gan akademis-

kajam personālam, gan
skolotājiem, pētniekiem un
studentiem. Izdevēji piedā-
vās arī pētījumus folklorā,
psiholoģijā, fantāzijas žan-
ra grāmatas un materiālus
pirmsskolas vecuma bērniem
laistprasmes apguvei, palīgmaterialus bērniem ar
ipašam vajadzībām, litera-
tūru jauniešiem, bērnu grā-
matas, grāmatzīmes, laik-
raksta "konTEKSTS" izde-
vumus, žurnālu "No More
Amber", prātu attīstošas
spēles u. c.

Svētkos darbosies grā-
matu mainīs punkts, kura
lidzpanēmo grāmatu ik-
viens varēs iemainīt pret
ciitu.

Apmeklētājus priečēs
daudzpusīgā kultūras pro-
gramma, kurā priekšnesu-
mi mainīsies ik stundu un
notiks uz Lielās skatuvēs
(1. stāvā), Bērnu literatūras
centrā (7. stāvā) un Konfe-
renču zālē (- 1. stāvā).

LATVIJAS
GRĀMATIZDEVĒJU
ASOCIĀCIJA

■ RĪGAS GRĀMATU SVĒTKU IZLASE

Piektdien, 4. novembrī:

- Plkst. 12.30 – Rīgas Grāmatu svētku svinīga atklāšana.
- "Neputns" aicinās uz Jāņa Rokpelņa grāmatas "Raksti" atvēršanas pasākumu.
- Latvijas Nacionāla bibliotēka ielūgs uz izdevuma "Lasāmvielas. Celyedis pa lasīšanas vietām 20. gs. sākuma Rīgā" atvēršanu.
- "Jumava" aicinās uz grāmatas "Raimonds Pauls – skanošs un klātesošs" atvēršanas pasākumu, bet "Zvaigzne ABC" – uz Zanes Daudziņas sarunu par elpu, balsi, dienasgrāmatu un dzīvi.
- Rakstnieki Guntis Tālers daļīsies pieredzei par detektīvromānu tapšanu, "Latvijas Mediji" un žurnāliste Linda Kusīna Šulce sarunāsies ar rakstnieci Moniku Zili par celojumiem dzīvē un literatūrā.
- Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds lasītājus gaidis Andreja Veisberga monogrāfijas "Tulkojumi latviešu valodā" atvēršanas svētkos.
- Kokmaižītes svētkos piedāvās metamo kauliņu spēli "Alfa Bēta ducis" un burtošanas čempionātu ģimenēm ar bērniem.
- Notiks konference nozares speciālistiem "Eiropas dimensija: Labā prakse tulkojumu aprites veicināšanai no Balkāniem līdz Irija" ar ekspertu piedāvāšanos no Beļģijas, Bulgārijas, Irijas un Vācijas.

Sestdien, 5. novembrī:

- No plkst. 12 – svētkos viesosies lācēns Ricījs Rū.
- Notiks tilšanās ar detektīvromānu rakstnieci Daci Judinu, Ukrainas žurnālistu un politieslodzīto Stanislavu Asejevu.
- Rakstniecie Ilze Aizsila stāsta par izaicinājumiem, rakstot literatūru sirdī un dzīvespriekam.
- "Madris" aicinās uz levas Ozolīnas grāmatas "Adisim latviski" atvēršanas svētkiem.
- "Liels un mazs" un žurnāls "IR" – diskusija par lasītprasmi.
- Plkst. 15 uz koncertu "BikiDZIESMA" bērnus gaidis "BikiGRUPA", kas dziedās Imanta Kalnīņa, Renāra Kaupera u. c. mūzikai dziesmas.
- Bērnu literatūras centrā (7. stāvā) no plkst. 13 līdz 17 notiks aizraujoši pasākumi pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem – tilšanās ar grāmatinas "Āpsēns Viljams – Naskā Kepa" autori Kristu Kukuvasu, "Rūķi zeme Latvija" autori Valdi Rūmnieku un ilustratori Signi Ēmanī. Bērni uzzinās, kā "Nukucītis ar Soliju un Miskasti satīks" un varēs piedalīties Sapņu Spalvas radošajā darbnīcā "Uzzīmē savu hieroglifu pats".
- Plkst. 14 - 1. stāvā vecākus un pedagoģus uz prezentāciju "Saruna, kas bērns nomierina un dzied" aicinās Latvijas Nacionāla bibliotēka un Norvēģijas Arktikas universitātes profesors Joms Hakons Šulcs.
- Vairāk informācijas: www.gramatizdevēji.lv

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 02-11-2022

Grāmatas Rīgā – ik uz stūra

Šodien, 4. novembrī, Rīgas Grāmatu svētku laikā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Draugu telpa notiks LNB izdevuma "Lasāmvietas. Celvedis par lasīšanas vietām 20. gs. sākumā Rīgā" atvēršanas svētki un viktorīna. Savukārt, iepriekš piešakoties LNB mājaslapā, sestdien, 5. novembrī, būs iespējams piedalīties ekskursijā pa lasīšanas vietām pilsetā. Iši pirms celvēža atvēršanas – saruna ar idejas un saturu autori, LNB Periodikas lasītavas galveno bibliogrāfi fonda izpētes jomā Kristīnu Papuli.

DIĀNA JANCE

Vai ceļvedi runa ir par 20. gadsimta sākuma Rīgu vai arī par trīsdesmitajiem gadiem?

K. Papule: Sāja gadījumā 20. gadsimta sākums ir diezgan plašs apzīmējums, ceļvedi iekļauta informācija, sākot ar laiku pirms Pirmais pasaules kara, līdz pat Otrajam pasaules karam. Turklat daudzām tā laika lasāmvietai ir gara vēsture un senas tradīcijas. Piemēram, Artūra Valtera un Jāņa Rapas apglābti tika dibināti 1912. gada, bet par lielāko grāmatu izdevniecību Latvijā tā kļuva nepilnus divdesmit gados vēlāk – 20. gs. 30. gadu vidū. To laik "Valters un Rapa" nodrošināja 50% visas Latvijas grāmatu produkcijas. Līdzīgi ir arī ar burtu lietuvi "Gutenberg", par ko arī ir runa ceļvedi. Ta bija pirmā un ilgus gados arī vienīgā burtu lietuvi Rīgā, turklāt lielākā šāda tipa kompānija Baltijas valstīs. 20. gadu beigās tas jau bija plašs un solids uzņēmums ar 30 gadu ilgu vēsturi. 1928. gada kompānija ar lepnumu ziņojā, ka "sava pastāvēšanas laikā ir rāzījusi burtus tādā daudzumā, ka, ja tos saliktu vienu pie otra vienā rindā, tad viens rindas gals saktos Rīga, bet otrs atrastos Āfrikā, Sahāras tuksnešā vidū, aptuveni 4000 km attālumā no mūsu galvaspilsētas". Protams, lai sasniegta plāsu atpazīstību un panākumus, ir vajadzīgs laiks. Tas attiecas gan uz komerciālojiem uzņēmumiem, gan uz tādiem, kuri mērķis nav pēpjās gūšanā – piemēram, bibliotēkām.

Esmu dzirdējusi par kādu ebreju tautības ipāsnielu grāmatveikaliju Brīvibas ielā – tur esot bijusi ari kafejnīca, varētu lasīt grāmatas...

Visdrīzāk runa ir par Esteres Etingeres kundzes grāmatnicu

Kristina Papule: "Latvija lasīja visi – no politiķiem un uzņēmējiem līdz skolēniem un mājsaimniecēm."

un bibliotēku Brīvibas bulvāri. Tās apmeklētājiem bija iespēja ne tikai nopirkīt un apmaiņīt grāmatas, bet arī turpat, bibliotēkā, iedzīt tasi kafijas vai tējas. Laikraksts "Rīts" 1940. gada 10. numurā rakstīja, ka tur patīcīs viesoties rakstniekiem, toreizējām Nacionālā teātra direktorām Jānim Grīnam.

Kādas tolaik bija bibliotēku zāles – vai gana plašas un labi apgaismotas?

Tādas drīzāk bija izņēmums. Loti daudzām bibliotēkām pirmsmājā pastāvēšanas posmā bija jāsaskaras ar telpu trūkumu, tās turpinājās arī vēlākos gados. Piemēram, Latvijas Nacionālajai (toreiz – Latvijas Valsts) bibliotēkai piešķirtajā ēkā Jaunielā 26 bija tik maz vietas, ka grāmatas, laikraksti un žurnāli bija jāglabā ne vien planktos, bet arī piebūvēs, patrepēs un skapjos. Daja izdevumu vienkārši stāvēja uz grīdas! Līdzīga situācija bija arī citās bibliotēkās ēkās. Savukārt Jāņa Misiņa bibliotēkas rīcībā Torpa ielas namā 30. gados bija veselas 22 istabas, taču ērtību un ugunsdrošības ziņā tās krājuma glabāšanai nebija piemērotas. Tapec 20. gs. 40. gadu vidū bibliotēku pārcēla uz jaunām telpām. Savu-

Vai lasīšanas vietu bija daudz? Kas bija tie, kas šīs kultūrvietas uzturēja?

Jā runājam tieši par bibliotēkām kā par vistradicionālākajām lasīšanas vietām, tad to skaitās bija salidzinoši liels. Piemēram, 30. gadu vidū Rīgas lastājēm bija pieejamas aptuveni 170 bibliotēkas, vienlaikus citu pilšētu iedzīvotājām – ievelējomi mazāk. 1937. gada žurnāls "Audzinātāji" publīceja isti pārskatā "Latvijas bibliotēku skaitis Rīgā un aprīkox". Tajā aprēķināts, ka, pamatojoties uz 1935. gada datiem, uz kārtiem 2100 iedzīvotajiem bija 2500 grāmatu, tātad uz vienu iedzīvotāju bibliotēkās glabājās 1,2 grāmatas.

Jājēm vērā, ka toreiz, tāpat kā šodien, starp bibliotēkām pastāvēja būtiskas atšķirības, arī pieejamības ziņa. Pārskatot var atrast gan publiskās, gan zinātniskās, gan privāto personu maksas bibliotēkas. Lielā loma bija arī mecenātiem. Piemēram, Rīgas 1. publiskā lastavas un bibliotēka tika dibināta, pateicoties Rīgas rātskungam Džonam Milnam, kurš ziedoja 5000 rubļu bibliotēkas izveidei. Savu-

kārt slavenais uzņēmējs Vilhelms Kuze 1924. gadā izveidoja bibliotēku speciāli saviem strādniekiem, ledomājietes – bibliotēku skolādes fabrikā! Par Kuze siedotajiem līdzekļiem – vairākām tūkstošiem latu – tika iegādāti aptuveni 2000 izdevumu dažādās valodās.

Tātā, atgriezoties pie "Lasāmvietai", ceļvedi stārs ir ne tikai par bibliotēkām, bet arī par daudzām citām vietām, kas saistītas ar grāmatu lasīšanu, izdosanu un izplatīšanu. Grāmatnīcas, preses kioski, izdevniecības, tipogrāfijas... Tādu bijis joti, joti daudz. Manu kolēge Aneta Smeltere, kas organizē ekskursijas par "Lasāmvietai", smējās – izskatās, ka Rīgas centrā nav neviena nama, kurš nebūtu saistīts ar grāmatām! Gandrīz uz katra stūra atradās kāds apgāds vai spiestuve.

Ja salīdzinātu mūsdienu bibliotēku skaitu ar to skaitu 20. gadsimta sākumā Rīgā...

Iši sakot – toreiz bibliotēku bija mazāk. Šobrīd portālā "kulturasatlīk" pēc atrāšanās vietas Rīgā vairāk aizņem 431 objektu. Tās ir gan publiskās, gan speciālās, gan dažādu izglītības iestāžu bibliotēkas, un, protams, LNB. Necesu sīkāk analīzējūši šos datus, tas būtu atsevišķa pētījuma vērtīs jautājums.

Kādā varēja būt iemesls cilvēku skaita samazināšanai publiskās vietas?

Domāju, ka tāds pats kā šodien – grāmatu pīeemība un plāns izvēle. Ne katrs varēja ielīties ar lielu privāto bibliotēku.

Vai mūsdienu Rīgā eksistē vēl kāda no šīm senajām lasīšanas vietām?

"Rīgas centrā nav neviena nama, kurš nebūtu saistīts ar grāmatām!"

Jā, protams! Latvijas Universitātes bibliotēka, grāmatnīcas "Valters un Rapa" un "Jānis Roze", laikrakstu-kafijas paviljons, ko rīdzinieki pazīst ar nosaukumu "Kolonādes kiosks", slavenais "Bibliotēkas nams" Krīsīja Baro iela 16, pirmsāk Rīgas debeskrāpis – tipogrāfija "Rota" Dzirnavu un Bāzenīcas ielas stūri... Ir arī lasāmvietas, kas laika gaitā mainījušās atrāšanās vietus un nosaukumu. Piemēram, 1906. gadā dibinātās 1. publiskās lasītavas un bibliotēkas tradīcijas mūsdienās turpina Rīgas Centrālā bibliotēka.

Nesen profesors Andrejs Veisbergs sarunā ar "Latvijas Avīzi" stāstīja par laiku pēc 1905. gada revolūcijas – tolaik iznākuši pat 20 kultūras žurnāli... Pa kuru laiku cilvēki paguva tik daudz izlasīt?

Nedomāju, ka toreiz cilvēki lasīja daudz vairāk. Ari mēs lasām daudz, pat ja paši to nemām, tikai "Artipītas" vai "Ilustrētā Žurnāla" vietā mūsu rokās ir viendārši un planšetēs. Pirms simt gadiem cilvēki, braucot vilciensā, lasīja "Jaunākās Zīpas", šodien – zīpas sociālajos tīklos un ziņu portālos. Turklat mūsdienās varām ielūkoties internētā un izlāstīt kaut ko jaunu ik pēc stundas. Pagājušo gadu lasītājiem šādas iespējas nebija – bija jāsagaida jaunakais žurnāls vai laikraksta numurs.

Vai tolaik turēt rokās grāmatas, to lasīt bija prestiži? Glūži kā mūsdienās sēdēt kafejnīcā ar klēpīdatoru?

Domāju, ka toreiz tā bija ierastāka parādība nekā tagad. Protams, ari toreiz kvalitatīvi sagatavotiem, greznīm izdevumiem bija ipaša vērtība, tātā atliekums pret iepriesto grāmatu kā pēc kaut ko ipašu un stilīgu tika tāpēc vien, kas tas ir drukāts materiāls – tas drīzāk ir mūsdienu fenomens.

Vai taisnība, ka jau nākamajā dienā Rīgas avīžu kioskos pienāca lielākie laikraksti no Rietumeiropas? Vai tos daudz pirkā un lasīja?

Acēros, kad meklēju informāciju par lasāmvietai, uzdūros intervijai ar bijušo "LETA" kioska darbinieci. Toreiz "LETA" bija aptuveni tas pats, kas mūsdienās "Narvesen". Šim uzņēmumam piederēja visplašākais preses kiosku tīkls Latvijā. Sajā intervijā darbinieks pieminēja, ka ārzenēju presi varēja nopirkīt tieši "LETA" kioskos. Toreiz bija pieprasīti izdevumi dažādās valodās.

Kas bija tie, kas lasīja?

Tāpat kā šodien, katrai mērķa auditorijai bija domāts sava izdevumu klāsts. Par to vienīgi pārliecīgās, ielūkoties LNB digitālajās kolekcijās "Grāmatas" un "Periodika". Tājās var atrast senu laiku izdevumus par jebkuriem tematiem. Lasīja visi – no politiķiem un uzņēmējiem līdz skolēniem un mājsaimniecēm.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 04-11-2022

Izstāde par godu "Latviešu Avīžu" divsimtgadei

Pirms 200 gadiem pie retājiem latviešu lasītājiem noņāca pirmas laikraksts. Tā dibinātājs vācu mācītājs un pirmsais redaktors Kārlis Fridrihs Vatsons to nodevēja par "Latviešu Avīzēm", un tā pie latviešiem sāka nonākt ziņas par notikumiem tuvākā apkārtnē un pasaulei.

me un pasaule.
Gedētra Elīja lelgavas vēstures un mākslas muzejā atlakta ierādē "Latviju Avīzis" 2000: "uz ciešu mediju sabiedrību" smied apmeklētājiem tespēju uzzināt daudzās interesantus faktus. Dzīvē mērķīcīgi ikārtota vēsturākā "Academia Petrina" eikā, kur 1822. gadā rika izdots pirmais laikraksts latviešu valodā, taču iedibinot arī viesīcības laikmetu, kur turpinājumu mīdiņš vien ieraudzīt ne tikai drukājā presē, bet arī interneta ziņportālā, elektronisko mediju un citu plāšinās līdzekļu darbībā.

Atgriezties laikā un uzzināt

Eksplozija stāda par "Latviešu Avīzū" darbību vairāk nekā 94 gadi garumā. Iedz 1915. gada pārtraucēja Pārisas pasaules karš. Tājā var iezīmēties ar izcīlību personību, kāram piedāvāja "Latviešu Avīzū" veidošanu, kā jau ielu ietekmes laikrasta zīmu slējēji, kur lāstāni gan svargāti un sensacionāli, gan ikoniski. Kurzemēs, Baltijas un pasaules notikumiem "Latviešu Avīzū" pirmsāk redaktore Kārlis Fridrihs Vatsons, reiz jokojot, savu laikrastu izdevēja par "nemirstīgo avīzi". Vīznes bija taisnība "Latviešu Avīzē" ir nemirastīga vien mediju vēsturē, bet arī mūžīgā vērtība. Latvijas vēsturē un kultūrā, tāli piedzīodzis laba rekords, ar ko piās lepojamiem jelgavām.

Superinovacija

"Latviešu Avīžu" konceptās, runājot mūsdienu valodā, savulaik bija su-

IZSTĀDES satura autore vēstures doktore Vita Zelčē

perinovācija — zījas tiek nodrukātas uz papīra un adresētās zemākās kārtas cilvēkiem — latviešu zemniekiem. Un tas notiek Jelgavā — tā laikā modernizācijā un laikmetīgākajā pilsētā Latvijas teritorijā," uzsvēr izstādes satura autore vēstures doktore Vita Zelce.

LATVIJAS Nacionālās bibliotēkas
izpilddirektore Dzintra Mukāne

Zem i mudi. In sasuvardige. Tiki mudiadue. Nal mudiadue
meliye sengi genni pteva, un infarctus. Bep "zem
i mudiadue" un jauzu-sasuvardue. Bep. Ge. un 750 g.
ofekuradue pteva. Zem i mudiadue meldeba tigray "zem
i mudiadue", ya 50 givendue pteva - pteva - bora jauzu
Bep. Bep. Un jauzuadue.

gads
laiks pagasts
diena tiesa zeme
lieta darbs māja vieta
nauda kungs Dievs
 bērns skola bledribs cīvēks
 latvietis nams pīlētņa draudze roka
 puss muļķi tauči karē bātnica vārds
 sirds knēvs rūdītās mīkītātēs īte daju zināmības jūnītā
 spārs līķe grāmatas vāzās apvalks mīnes grāmītības vārītās pārākās

BIEŽĀK lietotie lietvārdi "Latviešu Avīzēs" gandrīz gadījumā garumā

KÄRĀ FRĪDRĪHA VATSONA darinātie silueti. Atpūtas brīzos, ipaši garajos un tumšajos vākaroš, sēzot pie nelielas lampīnās vai piedaloties gimenēs koplasišanas vai muzeičēšanas posākumos, viņš nodevās siluetu griešanai no balta papīra.

"Vatsons vienmēr uzsvēra, ka latviešu valoda ir spējīga pastāvēt, tai ir nākotne.

10.11. gadsā viņs nāca
klajā ar ideju, ka
latviešiem nepieciešams
izdot avizi latviešu
valodā, un pēc pieciem
gadiem viņa sapnis
piepildījās"

GITA GRASE

Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos ir Valstybės kultūrinių fondų atidarymo ceremonijoje, kurioje buvo išleista Lietuvos Respublikos Prezidento dekretas dėl 2023 m. pavasarį pradėjamo laikotarpio renginių programos, ministras įteikė Lietuvos Respublikos Prezidentui Lietuvos Nacionalinės bibliotekos perteiktais dokumentais.

Ministras minėjo, kad šis laikotarpis yra svarbus, nes jame planuojama organizuoti daugybę renginių, skirtų Lietuvos istorijai, kultūrai ir moksliui skirti atmenčiamą dėmesį. Ministras minėjo, kad šis laikotarpis yra svarbus, nes jame planuojama organizuoti daugybę renginių, skirtų Lietuvos istorijai, kultūrai ir moksliui skirti atmenčiamą dėmesį.

Ministras minėjo, kad šis laikotarpis yra svarbus, nes jame planuojama organizuoti daugybę renginių, skirtų Lietuvos istorijai, kultūrai ir moksliui skirti atmenčiamą dėmesį.

6. decembrī G. Eliasa muzejā notikis starptautiska konference, veltīta "Latviešu Avīžu". 200 gadiem, atklāj direktora vietniece Marija Kaupere. ■

Avots: Zemgales Zīņas
Datums: 03-11-2022

Vēsturiskā mantojuma izzināšana

AMATAS pagasts

Latvijas Nacionālā bibliotēka digitalizējusi trīs M. Vanagas rokrakstu grāmatas. Lasis šis grāmatas var jau tagad M. Vanagas mājas lapā melanijavanaga.lv, norāde uz pieejumu sadaļā Jaunumi.

Daudz interesanta, pat pārsteidzoša par mūspusi

varat uzzināt tīmekļvietnē www.historia.lv/organizacija/melanijas-vanagas-muzejs

Šie uz tagadni un uz nākotni vērstie darbi nebūtu paveicami bez bijušā Amatas, tagad Cēsu novada pašvaldības izpratnes un atbalsta.

Avots: Cēsu Novada Vēstis
Datums: 31-10-2022

Noslēdzies "Iz-lasišanas maratons"

LIGATNE

Attēlā: "Iz-lasišanas maratona" 3. vietas ieguvēji - Vidaga Bināne un Gustavs Ciematiņeks.

Ligatnes pilsētas bibliotēkā oktobra sākumā noslēdzās bērnu un jauniešu vasaras lašišanas konkursss "Iz-lasišanas maratons".

Konkurss sākās jūnijā. Tā norises laikā bērni varēja lasīt gan skolās ieteikto literatūru, gan izraudzīties grāmatas pēc savas gāurnes. Galvenais uzdevums bija izlasīto atzimēt dalībnieka grāmatīpā. Par katrām sešām izlasītām grāmatām bija iespēja piedalīties izlozē un laimēt kādu suvenīru vai našķi.

piedalās programmā – "Sporto visa klase". Tā kā Vecpiebalgas vidusskolas audzēknī ir aktīvi programmas dalībnieki, bija jārīko aptauja kādiem mērķiem prāvo laimestu tērēt. "Lielāko pedagoģu un skolēnu atbalstu saņēmā divas iecere – kāpšanas sienu uzstādīšana sporta zālē un slēpošanas inventāra

maratonā pārsvarā iesaistījās vietējie bērni, tomēr konkursā piedalījās arī bērni, kuri Ligatnē ciemojās vasaras brīvlaikā. 1. vietu ieguva Madlēna Zariņa, 2. vietu – Kristiāna Murāne un 3. vietu ieguva divi dalībnieki – Gustavs Ciematiņeks un Vidaga Bināne.

Paldies visiem dalībniekiem! Tie, kuri nevarēja ierasīties uz apbalvošanu, gaidīti bibliotēkā sev ērtā laikā. Dāvaniņas jūs gaida!

iegāde. Abas arī iestenosim. Mums ir joti laba, aizrautīga sporta skolotāja, Vankūveras olimpisko spēļu dalībniece, Liga Glāzere-Spalvina, bērni uz viņas stundām dodas ar prieku. Ja vien ziemā būs sniegs, slēpošanas inventārs joti noderēs", pastāstīja skolas direktore.

Salacgrīviešus uzrunā Maija Migla-Streiča

Sengaidītā tikšanās ar populāro Latvijas Televīzijas Ziņu dienesta žurnālisti un rakstnieci piejūras pilsētā Salacas kastos aizvadīta abpusēji sirsnīgā un īcinteresētā gaisotnē. Salacgrīvas bibliotēkā Maija bija ne pirmo reizi, jo iepriekšējās vizītēs viņa apmeklējusi mūsu pilsētu kā Bibliokuga *Krišjānis Valdemārs* sena paziņa.

Šoreiz vairāk tika runāts par Maijas romānu *Matildes gadsimts* (2020) un atmiņu kaleidoskopu *Nenopietni nopietnie TV aizkadri* (2021), lai visā nopietnībā pievērstos dzīvesdrauga atstātajam literārajam mantojumam – Ērika Streiča vieņīgajai grāmatai *Latviešu dēkainis krievu armijā*, kas nule sākusī savu celu pie lasītājiem. Viņa brālis kinorežisors Jānis Streičs vērtē: – Ēriks bija acīgs dzīves vērotājs un smējējs par cilvēku vājībām, pat nesaudzējot sevi. Vienmēr un visur labi ieredzēts, apvelti ar apskaužamu komunikācijas talantu. Viņš bija interesants sarunu biedrs, jo daudz bija lasījis un piedzīvojis. Galu galā, pastrādājis krietni pāri pensijas gadiem, brāltītis apsēdās, lai

Kultūrzurnāliste Liega Piešķa (no kreisās) un rakstniece Maija Migla-Streiča sarunā Salacgrīvas bibliotēkā

rakstītu. Nu Ēriks sēž uz mākoņa maliņas, bet Maija jau pabeigusi savu trešo romānu, ko tikko iesniegusi izdevniecībā.

Protams, sarunu Salacgrīvā, ja klaušītājos ir tādi senā LTV raidījuma *Ahoi!* personāži kā piekrastnieks Andris Skuja un zivju sargs Aigars Pūsilda, bija arī par jūru. Kad Maija savulaik brauca te filmēt, dziesminieks Bubis viņu piestātnē sagaidījis ar savām vārsmām, no kurām vispopulārākā bijusi *Ostā tā kā kaija žigla ienāk pati Maija Migla!*.

Kad nu atkal jau bija pašķetināts atmiņu pavediens, kultūrzurnāliste Liega Piešķa Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā

projekta *Laika zīmes grāmatā* noskaņā viedināja Maiju nolasīt kādu fragmentu no jaunā romāna. Un zālē ieskanējās tik labi pazīstamā žurnālistes balss – diktijā un tonalitātē, kādā Maija savos sižetos 40 gadu garumā televīzijā runājusi aizkadrus... Tik mīļi un uzrunājoši! Īsta, gados slīspēta profesionalitāte nekur nepazūd, tā ir kā labs vīns, ko baudīt un tvert ir tikai klātesošo privilēģija. Cerams, ka Maijas un Ērika grāmatas darīs gaišākus šos rudens vakarus, sildīs ar vārda un patiesu jūtu spēku!

Gints ŠĪMANIS
Diānas GEDERTAS foto

Avots: Auseklis

Datums: 28-10-2022

Sveicam nedēļas gavīniekus!

Elvai grāmatu pasaule bijusi pievilcīga kopš bērnības

Rīt vārdadienu svīnēs limbažniece **Elva TORINECA**. Ar neparastā vārda īpašnieci tiekamies Limbažu Galvenajā bibliotēkā, kur viņa jau vairāk nekā pusotru gadu ir klienti apkalpošanas centra bibliogrāfe. Izglītība gan iegūta pavismā citā jomā – pirms pāris gadiem Latvijas Universitātē pabeigusi moderno valodu un biznesa studiju. Darba meklējumi Limbažos nav bijuši viegis uzdevums, jo darba deveji priekšoku dod kandidātiem ar iepriekšēju pieredzi. Turklat atrast profesiju, kas atbilstu jaunietes akadēmiskajām zināšanām... – *Ieraudzījusi studinājumu par vakanci bibliotēkā, secināju, ka manas zināšanas daļēji atbilst prasībām. Aizsūtīju pieteikumu, kam sekoja pārrunas un drīz vien jau sanēmu zvanu, ka esmu pieņemtu darbā,* – stāsta Elva. Jaunā speciālistes pārziņā ir novadpētniecības sfēra, bibliotēkas digitālo un virtuālo izstāžu veidošana. – *Gatavošanās ikmēnesa pasākumiem ir radošs, bet laukieltpīgs process, jo jāsamēklē informācija un jāizdomā arī veids, kā visu labāk un interesantāk pasniegt. Bibliotēkā ir arī vēstures draugu klubiņš, kurā diskutējam par dažādām tēmām un reizi pa reizei pieaicinām dažādu jomu pārstāvjus. Visslielzīkais izacīnājums ir atrast vēl nebijušas tēmas un padarīt pasākumus daudzveidīgus. Pamatā jau esmu iejutusies, bet vēl aizvien ir lietas, pie kurām jāpiestrādā,* – teic Elva, kura atzīst, ka darbs bibliotēkā nav tik

vienkāršs, kā no malas izskatās.

– *Man pavismam noteikti palīdz universitātē iegūtās zināšanas. Iemajas informācijām apstrādē, prezentēsanas prasmes un arī pieredeze uzstāties publikas priekšā,* – uzskaita sarunbiedre.

Grāmatas viņai patikušas kopš bērnības. Maza būdama, lūgusi, lai kāds palasa krāsaini ilustrētās pasakas. Reizēs, kad pieaugušie bijuši aizņemti ar ikdienas darbiem, pati, atbilstoši grāmatās redzētajām bildēm, izdomājusi savus stāstus un izrautīgi tos izklāstījusi mājiniekim. Daudz grāmatu, īpaši angļu valodā, izlasījis studiju laikos. Savukārt tagad laika paskrieni tik ļoti attri, ka agrāk iemīļoto nodarbi nācies atstāt novārtā. Pievērsties literatūrai sanāk tikai ar darbu saistitos jautājumos.

Elvai un viņas vīram Arturam ir četrpadsīgi dēls Mikuss, kurš esot diezgan tehnisks puisis. – *Vīnam patīk viss, kas saistīts ar tanku tehniku, traktoriem un tā tālāk. Ja opīši kaut ka remontē, mazais vienmēr būs blakus, lai pārbaudītu, kas un kā tiek darīts,* – smejoties teic Elva. Kopīgi ģimenes izbraucieni un aktivitātes ir tas, kas visvairāk palīdz aptūties no ikdienas skrējieniem. – *Visspīltāk atmīnā iespiedies brauciens uz Norvēģiju, kad kopā ar dēli devāmies apciemot vīru, kurš tolaik tur*

strādāja. Rudenīgās un dažviet sniegotās kalnu ainavas bija pārsteidzoši skaistas un atgādināja status no kādreiz redzētajām filmām. Sajā zemē gribētos atlīdzīties. Vāru iedomāties, ka vasarā, kad viss sazāļojis, tur ir vēl skaitāk, – par ceļojumu stāsta Elva.

Rudens un ziemas neesot viņas iecienītais laiks. Visticamāk, tādej, ka rītdienas gavīniecke dzimusi vasaras vidū, 15. jūlijā. Viņai tuvāks vienmēr šķitis pavasaris un vasara, kad laiks gaissāks, Saulaināks un arī dzīvesmojošāks. Šī vasara bijusi īpaša, jo vienlaikus svīnēta ne tikai jubileja, bet arī kāzas. – *Pati smejas, ka tagad vīram ir iespēja aizmirst divus svētkus vai neaizmirst nevienu,* – smaidot teic sarunbiedre. Dzimšanas dienas ierasts svīnēt ģimenes, drauga lokā un svētku reizēs īpaši iecienīta Elva.

ir mammais gatavotā medus kūka ar gardu krēma pildījumu. Visspīltāk gavīniecei atminā palikusi vijas septītā dzimšanas diena, kad vecāki pirmo reizi lāvuši kuplā pulkā saaicināt draugus un arīdzan kaimiņu bērnu. Toreiz sarikotā majas balīte bijis veseli notikums.

Jautāta par vārda izvēli, Elva teic, ka par to esot sava stāsts. – *Vecāki bija pārliecīni, ka būs dēls. Par godu tēta draugam laikus bijis noskafits vārds Elvis. Kad piezīmu es, bija jāmeklē kā cīts. Manai vecmāmiņai nu mammais puses radās ideja, ka izvēlēto vārdu varētu nedaudz pamainīt, un tā arī tiki pie sava neparastā un retā vārda. Neviens vārdamāsi gan nepazīstu, bieži nākas skaidrot, ka neesmu Ēva. Ella vai vēl kāda līdzīga vārda īpašniece,* – stāsta gavīniece.

Pēdējos gados Elvas dzīvē daudz kas mainījies – dēla piedzimšana, darba gaitu uzsākšana, kāzas... Bet netrūkst arī nākotnes sappu un plānu. – *Esmu domājusi par turpmākajām studijām un sevis pilnveidošanu, bet pagaidām tas vēl ir ideju limeni. Tāpat gribējos, lai Mikusam kaut kad nākotnē būtu māsa vai brālis. Tā kā pagaidām dzīvojam Artura ģimenes mājā, ceram, ka tiksim arī pie savas ģimenes līgždas,* – aizdomajoties par nākotni, lēš Elva.

Ivitas RENCES teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 28-10-2022

Kraukļu bibliotēkā

Izstāde „Lauku muzikanti”

Izstāde pirmo reizi tik plaši iepazīstina ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krājuma materiāliem par lauku muzikantiem, muzicēšanas tradīcijām, mūzikas instrumentu gatavotājiem kā vienu no nemateriālās kultūras mantojuma sastāvdaļām. Izstāde ir papildināta ar materiāliem no Barkavas muzeja un privātpersonu arhīviem. Izstādes sagatavošanu finansiāli atbalstīja VKKF. Tā sakārtota 13 planšetēs (70 × 100 cm).

Avots: Cesvaines Zīņas

Datums: 10-2022

Kuras nozīmīgākās?

SANDRA PĒTERSONE

SMILTENĒ. Kuras grāmatas ir nozīmīgas latviešiem? Šo jautājumu ikvienam lasītājam uzdod Smiltenes bibliotēka, aicinot piedalīties akcijā “104 grāmatas Latvijai un latviešiem” un arī šādi sagaidot Latvijas Republikas proklamēšanas 104. gadadienu.

Akcijā var piedalīties, no 1. līdz 20. novembrim nosūtot bibliotēkai informāciju (grāmatas autora vārdu, uzvārdu un grāmatas nosaukumu) par tām latviešu autoru grāmatām, kas konkrētajam akcijas dalībniekam ir nozīmīgas un kuras viņš ieteiktu izlasīt ikvienam latviešiem.

“Var sūtīt informāciju gan par pieaugušo, gan bērnu grāmatām. Tās var būt dažāda žanra grāmatas. Katrs akcijas dalībnieks aicināts iesūtīt informāciju ne vairāk kā par 10 grāmatām,” informē Sanita Lārmane, Smiltenes bibliotēkas vecākā bibliotekāre.

Grāmatu akcijai vajadzīgās zīņas var sūtīt vai nu e-pasta vēstulē uz bernubiblioteka@smiltenesnovads.lv, vai SMS vai WhatsApp zīņā uz telefona numuru 20047831, vai messenger zīņā @facebook.com/biblio-smiltene.

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 01-11-2022

Bibliotēkas kļūst pieejamākas

No 1. novembra izmaiņas notikušas divās Smiltenes novada bibliotēkās. Biežāk nekā līdz šim apmeklētājiem būs atvērta Blomes bibliotēka, savukārt Vidagas bibliotēkai mainīta atrašanās vieta un darba laiks.

Smiltenes novada pašvaldības domes sēdē, kas notika oktobra nogalē, ir apstiprinātas izmaiņas Kultūras un tūrisma pārvaldes amata vienību sarakstā, palieeinot Blomes bibliotēkas vadītāja amata slodzi.

“Iepriekš tā bija pusslodze, bet tagad – gandrīz pilna slodze. Līdz ar to turpmāk bibliotēka Blomes pagastā apmeklētājiem – gan bērniem, gan pieaugušajiem – būs vēl pieejamāka, atvērta ilgāku laiku dienā un turklāt visas darba dienas nedēļā,” informē Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja Inta Mežule.

Blomes bibliotēkas vadītājas amata pienākumus nu jau trīs mēnešus pilda

Evita Bormane.

Domes sēdē apstiprināta arī Vidagas bibliotēkas jaunā adrese – “Sikšņu skola”. Pateicoties Virešu pagasta pārvaldes atbalstam, oktobrī bibliotēka tika pārvietota uz bijušās Sikšņu skolas ēku, kur ieguva plašākas, gaišākas, pieejamākas telpas. Vidagas bibliotēku vada Inga Ivanova.

Virešu pagasta pārvalde, Virešu kultūras nams un Vidagas bibliotēka 11. novembrī aicina Virešu pagasta iedzīvotājus un viesus uz atvērto durvju dienu Sikšņu skolā, lai iepazītos ar iestāžu tagadējo izvietojumu un iekārtojumu, ar piedāvātajiem pakalpojumiem un satrīga brīvā laika pavadīšanas iespējām.

“Kā mēdz teikt, – nekas nav tik stabils kā pārmaiņas. Dzīve notiek kustībā. Lai mums ir stipras bibliotēkas, zinoši bibliotekāri un gudra vietējā kopiena!” no vēl Inta Mežule. ■

— Sandra Pētersone

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 04-11-2022

Lamiņu bibliotēkai – jubileja

"Te vienmēr biju aktīvi un ierīnējusi laistāj," tā par Lāmiju deviņtājām bibliotēkām 55. jubileja 29. oktobrī teica Pirela Dzelzkalēja, Lāmiju bibliotēka jeb bibliopunkts jaunā 20. gadsimta Pireles bibliotekas filiale, kas strādā vien pirmajās dienās no 10.00 līdz 16.00 un kuru jau 17. gadsimtā vada Zinta Ozolina. Bibliotēku svētkos sveik bija ieraudžusies ne tikai laistāj, bet arī būjus vadītājais un citi atbalstītāji. Kā daudzi bibliotekās, sāja daudz gāvēmās līdzdevotām atbalstā, taču pats ne sevi, tā nerodas — ir jāpiet pie cilvēkiem un jauzrauna.

Vēsturē apzināti
55 gadi

Valda Dzelzkalēja atzina, ka atradusi zīgas par šo biblioteku, sākot no 1967. gada, tāfu pēmētīgi
sācis darbību vēl esot jaupīti,
jo šis gads noteikti nav bibliotekas
sākums. Neskaņīgais vestuves
persētašana radusās tāpēc, ka pa
viņi Lāčplētiņa vēsturi gaīta bijusi gan
paši par sevi, gan pie Zentenieriem
Dzirciema piedergēti, bet 1975. gada
laikā tikuši pievienoti Pārējai.

Lai kā ar nehotu ar vēsturi, Šajos svētkos tās sākis ar bibliotēku iestādi Vīndberga. Vīna stāstiņa, ka 1968. gada bibliotēku, kas tolaik atradies-Rubenā-maijas, pamēmūs no Rūtas Bīlandes, Grāmatu mazajs būjs laiks, tātad laustāja, tāpēc galutīgi pat uz mežnieku darbību pievadīt laistā grāmatā. Vēl tāsājā pūlā bijusi Lāmiņu skolas bērni. Ima bibliotēka nostraidājusi 20 gadus – līdz 1988. gadam, kad pārceļošies uz dzantu Lestenei. Ari Valda Dzakaleja reiz Lāmiņos pastādījus, ukai joti īsu brīdi „Stradiņu Purē“, kad pagastā

Mađara Elizabete Jumike ur
Valdis Veigulis

Tagadējās un bijušās bibliotekāres: Ilze Veismane, Valda Dzelzkaleja, Inta Vindberga, Zinta Ozoliņa un Inga Briede, kā arī saimnieks Aivars Veismanis.

pogasta vadītāja Alvara Volfa piešķirta, 1990. gadā. I. novembrī uzņemās līdz Veismani: „A. Volfs teicā, ka nekas nebūs pidar, tika gājniekiem grāmatas, un es pickriku tu. Zināmu nebjig, bet pamazinājuši saku arī organizēt rokdarbu izstādes, jo bija daudz rūpdarbnieku. Tādēļ atvērījām rakstnieku jūtīgās un cītīgas pasākumus. Bērni nāca no skolas, kam vajadzēja grāmatas mācībām un ārkārtas literatūru, bet reiz, piecasim Viens tūlīt Mašenki, organizējam fotografišanos jaunājām pāsēm. Tās mostrādžu līdz 1994. gadam, kāds atkal A. Volfu pierunāta, saka strādāt.

dat pastā. 1995. gadā Inga aģeniezs būtībās darbā, turklāt jaunās telpas – daudzveidīgās mājās Laimīj 6 dzīvokļi, kura ar atrodījumiem, īstāk tolikā vēlējotās būtībās atvelēta pastān. Tur kādās tās ietilpa strādāja Guna Dubrovska, kas apievēroja pastānu arī pirms 2002. gada darbu laikā vēlējotās telpas pievienoja Pērs būtībām. Dzīdzinājās saka, ka tās noteikti nebija vienkārši leņķis, taču būtībās, kas to mazājiem cilvēkiem, tīcis pieņemts šads lēmums, nevis tūlīdzīgi arī skaidrs, ka Laimīj iestāvotājā UZ pāri neiekārta nebrāku. Tagad, kad arīvenī atklājās arī tā, ka pāri vēlējotām būtībām apvienošanai, pirms 20. gadsimta beigās pagājis izdarītās apliecinā, ka šāds lēmums bijis pareizs.

šot – eot nūkāma. Vélik pēnām
un pa prasij – kur tad to manu
vajadzētu rūpēt! Nodēļam: ja
līdzīgi, kādu naudu! Bet tā vēl
avācī vien māci apsievīm kāzām!
Un otrs apsievīs, kas mani
lāungs – vīpis Briežuļa Spoo-
rāns: „Illi dīdot vīganā Zālūzī-
mā un avīzes. Izrādā, tā iegājē,
ka visa jauce pīsodit vīganā.
Ko strādā, veidojām iztādes,
sākumā, nīlojām ekskursijās;
ja kolvīzējuši vīganāi, pāri
tam piejūt zudēs mājas. Un tādā
nāc Lamju pēnām vīganā!
Vīganāi palīdzēja arī
pārī, koncertu, balli un citām
aktivitātēm lamju māzuši pagā-
mā – sognā tie notika jaunā 12.
vī. Dzēzleka atgādina tā
dažādās so svētku tems, bet gal-
venīs – ir aizga ar kritiku teikdo-
ši Lamju tīgi. Ja vīganā! Cīve-
majos svejos aprakstis gan pa-
pas traucīgi, gan sveiki nozī-
mītāk dažādi apraksti sevi Lai
mājās. Tādās vīganās vīzē
vīganās kārtējiem vīganām
kā aktoviņi – apgrēvību medī-
ši. „Sagaidīt” (150) galudska 2023
gada februārī, ledzīvējās tādā
laikā, kā spēja apvidūtājā tallā,
ko nozīmē Latvijas valoda insis-
tūts. Lamju bibliotēka sekoja
iņā datus vārdas, to viari ar
duis „pautīgumēki” un „zīsti”.
Pārī zīstī arī māsts – kad jaun-
īmā viramate līķi arnesto no kam-
bara zostī, tlg to izmeklējē, hā-
sapātu, kā tī ir „zīstre”.

virsvadībā

No 205, gada lantini bibliotēka vāda Zinta Ozoliņa Viņa, kā ja
sak koleģe Valda, – ir liežu Lāčplē-
priekšnieks, pie kurā viņš dzīvo.
ar visām jautājumiem, arī par na-
māku malāku cītību jautājumiem.
Zonta atceļas, tā vispārīgā izrunā:
„Kāds īstais Valds! Mūsdienu
laikā, kad mazākās vārtu
dus viens, hei pie, kā jau ierode-
ja parakstīt cielienā selekcijuāra
Alberta Tīca mēnušas.
Tas vairāk ne
bebiņas divas stundas, bet daudz
vairāk, tācīc priecīši, kā vien u
jet sabiedris. Rudens Valda aicinā-
nāja uzaņemties labākās vadības
viņa, Atceres pirmo reizi ar tīcē-
roklām un kalām abracu, tāpat
no mašīnām pieņemēja mā-
brāls tautisks – Amatneize Brū-
ķis – un prasa: „Kā tu meiti, te
da būst?“ Teicu, ka bilbūmekā-
bēt vīņa, kālo pēc tam pieņemē-

Avots: Neatkarīgās Tukuma Ziņas
Datums: 01-11-2022